

ТДАТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ТА СТУДЕНТІВ

МАТЕРІАЛИ
XI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА ПІДСУМКАМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 2023 РОКУ

Запоріжжя 2024

УДК [633+634+614+502/504+664](043)
Т 13

XI Всеукраїнська науково-технічна конференція здобувачів вищої освіти ТДАТУ. Факультет агротехнологій та екології: матеріали XI Всеукр. наук.-техн. конф., 19-23 лютого 2024 р. Запоріжжя: ТДАТУ, 2024. 135 с.

У збірнику представлено виклад тез доповідей і повідомлень, поданих на XI Всеукраїнську науково-технічну конференцію здобувачів вищої освіти Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

Тези доповідей та повідомлень подані в авторському варіанті.

Відповідальність за представлений матеріал несуть автори та їх наукові керівники.

Матеріали для завантаження розміщені за наступними посиланням:

<http://elar.tsatu.edu.ua/?locale=uk>

Електронний Інституційний репозитарій Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

<http://www.tsatu.edu.ua/ate/nauka/publikaciji-zdobuvachiv-vyschoji-osvity/>

ІНТЕРНЕТ-сторінка факультету агротехнологій та екології

Матеріали для завантаження розміщені за наступними посиланням:

<http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/rada-molodyh-vchenyh-ta-studentiv/> сторінка

Ради молодих учених та студентів ТДАТУ

<http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/naukovi-vydannja/>

«Наукові видання»ТДАТУ

Відповідальний за випуск: к.с.-г.н., доцент кафедри геоecології і землеустрою Вікторія Скиба

© Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2024

ЗМІСТ

стр.

Басянець С.В.	РЕСУРСОЩАДНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ.....	6
Бедрик Б.О., Сидоренко М.О.	УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	8
Безь І.М.	АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ГАЛУЗІ ВИРОБНИЦТВА СОКІВ В УКРАЇНІ.....	10
Безь І.М.	РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА СОКУ АБРИКОСОВОГО ТА АЛИЧЕВОГО З ВИКОРИСТАННЯМ ЕКСТРАКТУ СТЕВІЇ.....	13
Береславська П.О.	СОРТОВІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ БАТАТУ ЗА ВИРОЩУВАННЯ РОЗСАДИ.....	16
Белов І.М.	МАРМЕЛАДНІ ВИРОБИ ЗІ ЗБІЛЬШЕНИМ ВМІСТОМ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН.....	18
Бугаєв О.В.	РОЗРАХУНКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ СКОРОЧЕННЯ ВИКИДІВ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ, ЯКІ ПРОДУКУЮТЬСЯ БІОВІДХОДАМИ (НА ПРИКЛАДІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ)...	20
Виборнова Ю.І.	МОНІТАЛЬНИЙ ОПІК ВИШНІ – ШКОДОЧИННІСТЬ І ПРОФІЛАКТИКА.....	24
Ганчева А.І.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ДЕСЕРТУ ФОНДАН.....	26
Глаговська А.	ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ГЕНЕРАТИВНИХ БРУНЬОК ПЕРСИКА РІЗНИХ СОРТІВ ВЛІТКУ 2021 І 2022 РОКІВ ПІД ВРОЖАЙ 2022 І 2023 РОКІВ.....	27
Гордовий І.С., Каменєва О.В.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОЇ НА ЗРОШЕННІ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	28
Дериглазов Д.Г., Фатєєва О.П.	СУПУТНИКОВИЙ МОНІТОРИНГ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ВБУ АРХІПЕЛАГ ВЕЛИКІ І МАЛІ КУЧУГУРИ.....	30
Дзюба Є.Д.	ОСНОВНІ ВИДИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ДОВКІЛЛЯ.....	33
Іванчегло В.С.	АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ ВИРОЩУВАННЯ ОБЛІПИХИ В УКРАЇНІ.....	37
Каріна Я.М., Акименко А.С.	АГРОБІОЛОГІЧНА ОЦІНКА СУНИЦІ ПРИ ВИРОЩУВАННІ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	40
Кацька В.О.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ВЕГАНСЬКОГО СОЧЕВИЧНОГО ХЛІБА.....	42
Кінаш Д.В.	ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ОХОРОНИ ПРАЦІ В ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	43
Ковальчук Д.І.	ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСО-РОСЛИННИХ НАПІВФАБРИКАТІВ З ПІДВИЩЕНОЮ ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ ПРИДАТНІСТЮ.....	45
Коломоєць А.В.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЙОГУРТУ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДЛЯ СПОРТИВНОГО ХАРЧУВАННЯ З ЕКСТРАКТОМ ЯЛІВЦЮ ТА ГРЕЙПФРУТОМ.....	47
Коробова Я.В.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА БЕЗЛАКТОЗНОГО ПОЛУЧИНОГО ПРОМБІРУ.....	49
Коцюба М.Ю., Саніна О.В.	ПОСІВНА ЯКІСТЬ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ ЛІРА ОДЕСЬКА ЗА ДІЇ РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН АКМ	50

Кривенко Є.Г.	ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА РІЗНИХ СТРОКІВ СІВБИ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	51
Крижньов Р.С.	<i>ASIMINA TRILOBA</i> (L.). ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	54
Кужель В.	ДОСЛІДЖЕННЯ МАСИ ТА ДІАМЕТРУ ПЛОДІВ ЧЕРЕШНІ ЩО ВИРОЩЕНІ В УМОВАХ САДІВНИЧИХ ГОСПОДАРСТ ПІВДНЯ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ.....	56
Курковський С.В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНГІЦИДНОГО КОНТРОЛЮ БІЛОЇ ГНИЛІ СОНЯШНИКУ.....	58
Кухта Є.О.	ОЦІНКА СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗІ СТІЙКІСТЮ ДО ХВОРОБ І УРОЖАЙНІСТЮ.....	60
Кюрчева Ю.С.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КУКУРУДЗЯНИХ ПАЛИЧОК.....	62
Лактіонов Д.Л.	ГЕРБІЦИДНИЙ ЗАХИСТ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.....	63
Лещук А.К., Лещук Д.В.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ ЛОХИНИ РІЗНИХ СТРОКІВ ДОСТИГАННЯ В УМОВАХ ПОМІРНО-КОНТИНЕНТАЛЬНОГО КЛІМАТУ НІМЕЧЧИНИ.....	65
Любчинська О.С.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КРУП'ЯНИХ СНІДАНКІВ...	67
Мазуркевич А., Живиця Д., Громов А.	ДОСЛІДЖЕННЯ ТОВАРНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПЛОДІВ ДЮКІВ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ПЛОДОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ВИСОКОЇ ЯКОСТІ.....	68
Макарчук Б. М.	ВЕРМИКОПОСТ ЯК УНІВЕРСАЛЬНЕ ОРГАНІЧНЕ ДОБРИВО І ПОЛІПШУВАЧ ҐРУНТУ.....	70
Макарчук Б. М.	ЗАСТОСУВАННЯ БІОЧАРУ У ОРГАНІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР.....	71
Масалабов О.	СЕНСОРНІ ПОКАЗНИКИ ПЛОДІВ ЧЕРЕШНІ ВИРОЩЕНІ В УМОВАХ ПІВДНЯ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ.....	73
Машківський В.В.	ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЯКОСТІ ПЛОДІВ ЯБЛУНІ ЗА ДІЇ УДОБРЕННЯ.....	75
Мітяєв І.С.	ОБЛІПИХА - СПОЖИВЧІ ТА ЦІННІ ВЛАСТИВОСТІ КУЛЬТУРИ.....	77
Муравйова О.А.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА М'ЯКИХ СИРІВ.....	79
Пендрак Я.І.	УДОБРЕННЯ РІПАКУ ЗА ДІЇ РЕСУРСООЩАДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	81
Подзега Д.	ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЯГІД ГОДЖІ ДЛЯ ЗБАГАЧЕННЯ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ.....	83
Покопцев В.О., Саніна О.В.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ ЛІРА ОДЕСЬКА ЗА ДІЇ РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН АКМ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	85
Прасолов Д.С.	ВЛАСТИВОСТІ ТА ЗАСТОСУВАННЯ КАРАГЕНАНУ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	87
Прасолов Д.С.	УДОСКОНАЛЕННЯ ОБРОБКИ ПИВА З ВИКОРИСТАННЯМ КАРАГЕНАНУ.....	90
Розумейко А.А.	ВЕГАНСЬКИЙ БРАУНІ З ВИКОРИСТАННЯМ ВІВСЯНОГО МОЛОКА: СМАЧНА ТА ЗДОРОВА АЛЬТЕРНАТИВА.....	93
Савва О.С.	ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ НА ОСНОВІ БІСКВІТІВ ЗІ ЗНИЖЕНИМ ВМІСТОМ ЦУКРУ В НАЧИНКАХ.....	94

Савельєва Н.В.	УРОЖАЙНІСТЬ ПЕРСИКА РІЗНИХ СОРТІВ В ЗРОШУВАНИХ УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ...	95
Салько Д.С.	ОГЛЯД ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ ФАКЕЛУ ВИКИДІВ ВІД СТАЦІОНАРНОГО ДЖЕРЕЛА ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ.....	97
Севастьянович М.В.	ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА БОРОШНЯНИХ ВИРОБІВ З ЛИСТКОВОГО ТІСТА З ГРИБНИМИ НАЧИНКАМИ.....	101
Сокот О.Є.	ОЦІНКА ТЕХНІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ХЛІБА З ДОДАВАННЯМ ВІДВАРЕНИХ ГРИБІВ ГЛИВИ.....	102
Старостюк В.Є.	НЕОБХІДНІСТЬ ОЦІНКИ ПАРАМЕТРІВ МІКРОКЛІМАТУ В ОХОРОНІ ПРАЦІ.....	104
Стахник Д.А.	ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА УМОВ ПРАЦІ ЗА ПОКАЗНИКАМИ МІКРОКЛІМАТУ	107
Татти Т.І.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА КРАФТОВИХ СИРІВ.....	110
Ткаченко А.Г.	ОЦІНКА СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ЗБЕРЕЖЕННЯ УРОЖАЮ ГРИБІВ LENTINULA EDODES (BERK.) PEGLER.....	111
Тоцька О.П.	БОТАНІКО-БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ASIMINA TRILOBA (L.) DUN.	114
Туряк К.С.	ЗАКОНОДАВЧЕ ПІДГРУНТЯ ТА ПРАКТИКА ПОВОДЖЕННЯ З БІОВІДХОДАМИ В КРАЇНАХ ЄС.....	117
Угріна П.О.	ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА ФРУКТОВО-ОВОЧЕВОЇ ПАСТИЛИ З ПІДВИЩЕНОЮ ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ ПРИДАТНІСТЮ.....	121
Українець В.М.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ТРАВ'ЯНИХ ЧАЇВ.....	122
Фашевська М.	ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ЗАСТОСУВАННЯ ХІМІЧНОЇ ЗБРОЇ.....	123
Хитриченко В.М.	ЗАХИСТ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ВІД ВИКИДІВ ПРОМИСЛОВОГО ПИЛУ.....	125
Чернишова П.А.	ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ СУПУТНИКОВОГО МОНІТОРИНГУ ДЛЯ ОЦІНКИ СТУПЕНЯ ЕРОДОВАНOSTІ ҐРУНТІВ.....	127
Шабанов Д.І.	ЗАГРОЗИ ЕКОСИСТЕМАМ ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЙ ПІВДНЯ УКРАЇНИ ВНАСЛІДОК РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ.....	130
Шипиленко Є.А.	БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ДЕРЕВ ПЕРСИКУ ЗА МІКОРИЗАЦІЇ КОРЕНІВ СИМБІОТИЧНИМИ ГРИБАМИ.....	132
Яковенко А. А.	ЗНИЩЕННЯ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ПІВДНЯ УКРАЇНИ ВІД ПОЖЕЖ ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ.....	134

Оцінюючи результати дослідження, можна сказати, що за дії фунгіциду Ламардор як у контрольному, так і дослідному варіантах, розвитку мікрофлори не спостерігалось. Однак, показник енергії проростання насіння варіанту досліду за дії передпосівної обробки насіння РРР АКМ підвищується на 2,6 %, порівняно з контрольним варіантом.

Схожість характеризується здатністю насіння утворювати нормально розвинені сходи. Цей показник виражається у відсотках до загальної кількості насіння, взятого для пророщування. Нашими дослідженнями встановлено, що схожість насіння за дії регулятора росту рослин АКМ збільшувалася на 2,7 %, порівняно з контрольним варіантом.

Результати лабораторного досліду показали, що передпосівне протруєння насіння дає добрі результати з покращення посівних властивостей, а АКМ майже не відіграв ролі на фітотоксичності протруйника. Порівнюючи контрольний варіант з дослідом, відмічені кількісні і якісні зміни досліджуваних показників у сторону збільшення.

Отже, використання регулятора росту АКМ покращує посівну якість насіння, що дасть можливість рослинам успішно протистояти ґрунтовій і атмосферній посухам за польових умов та сприятиме підвищенню продуктивності посівів озимої пшениці.

Список використаних джерел:

1. Корольок В. Г., Зерновиробництво в Україні і світі. *Зерно*. 2020. № 6. С. 152.
2. Білоусова З. В. Технологічні властивості зерна пшениці озимої залежно від дії регулятора росту та рівня азотного живлення. *Таврійський науковий вісник*. 2019. Вип. 110. Ч. 1. С. 19-24.
3. Onyshchenko O., Pokoptseva L., Kolesnikov M., & Gerasko T. Photosynthetic activity of sunflower hybrids under growth regulators in the Steppe of Ukraine. *Scientific Horizons*, 2023. Vol. 26(6). P. 58-70. <https://doi.org/10.48077/scihor6.2023.5>.

Наукові керівники: *Покотцева Любов Анатоліївна, к.с.-г.н., доцент, Герасько Тетяна Володимирівна, к.с.-г.н., доцент, кафедра рослинництва та садівництва імені професора В.В. Калитки, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*

ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА РІЗНИХ СТРОКІВ СІВБИ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Кривенко Є.Г. *email: mykhailo.zoria@tsatu.edu.ua*

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Однією з найпоширеніших і найважливіших продовольчих культур на земній кулі є озима пшениця, цінність якої визначається високим вмістом білка у зерні, жиру, вуглеводів та ін. Озима пшениця за вмістом білка перевершує всі зернові культури.

Вирощування пшениці озимої є рентабельним, бо це культура, що дає великі врожаї, а отриманий врожай має низьку собівартість.

Загальна площа озимої і ярої пшениці в Україні у 2020 році склала становила 6398,8 тис. гектар. Сьогодні найбільше пшениці вирощують у Китаї, Індії, Канаді, США, Австралії.

Інтенсифікація сільськогосподарського виробництва з використанням сучасних добрив, пестицидів, сортів забезпечила значне зростання продуктивності посівів.

Середня врожайність пшениці озимої в Україні за останні роки складає 3,0 т/га, в передових господарствах – 5,0 – 6,0 т/га. Під урожай 2019 р. у структурі площ озимих зернових в Україні частка складала 81 %.

Правильне обрання сорту озимої пшениці – це один з головних чинників стабільного виробництва зерна. На частку сорту серед різних агроприймів припадає 20 – 28 % приросту врожаю. При наявності екстремальних погодних умов (посухи, обледеніння), виникнення хвороб, саме сорту належить ключова роль.

Зараз все частіше перед сільським господарством постає проблема глобального потепління на планеті і визначення оптимальних строків сівби пшениці озимої.

Тому *метою роботи* було встановлення особливостей формування продуктивності пшениці озимої залежно від строків сівби в умовах Південного Степу України.

Дослід був закладений у Токмацькому районі Запорізької області, с. Благодатне. Ґрунт проведення досліджу: чорнозем південний малогумусний.

При вирощуванні пшениці озимої дотримувалися загальноприйнятих рекомендацій для зони південного Степу. Під час проведення досліджень попередником був горох. У досліді використовували сорт пшениці озимої Тітона першої репродукції. Схема досліджу наведена у табл.1.

Таблиця 1. Схема досліджу

Варіант	Строк сівби
1	10.09
2	25.09
3	10.10

Загальна площа досліджу складала 12 га. Площа облікових ділянок по 50 м² у триразовій повторності кожного варіанту досліджу. Метод розміщення варіантів: систематичний.

При вивченні строків сівби сорту озимої пшениці Тітона встановлено, що довжина вегетаційного періоду в умовах Південного Степу залежить не тільки від спадкових властивостей сорту, але й від умов зовнішнього середовища, які складаються в період вегетації рослин. Дуже велике значення при цьому має час настання фенологічних фаз. Створені погодні умови років досліджень сприяли синхронному росту рослин в межах строків сівби і розвитку рослин. В середньому тривалість вегетаційного періоду варіювала в межах 276 – 278 днів.

На сьогодні проблема підвищення врожайності пшениці озимої включає в себе два аспекти. Це збільшення загальної фітомаси на одиницю площі і зростання індексу врожаю. Висота рослин одного й того ж сорту може значно змінюватися внаслідок зміни родючості ґрунту, температури, вологості і тривалості дня. З досліджуваних варіантів нашого досліджу більшою висотою характеризувалися рослини озимої пшениці, які були висіяні 25.09 – 95 см, а найменшу, що були висіяні у більш пізні строки (10.10) – 81 см. Всі досліджувані нами сортозразки озимої пшениці визначені як середньорослі.

Добра зимостійкість – це один з головних факторів, який гарантує отримання зерна пшениці озимої. Під зимостійкістю в цілому розуміють здатність рослин переносити несприятливі умови вирощування, особливо у зимовий і ранньовесняний періоди. Вона є найважливішою біологічною властивістю. Нашими спостереженнями за перезимівлею всіх варіантів досліджу встановлено, що значного випадання рослин не було. Погодні умови року були сприятливими. В цілому, зимостійкість всіх варіантів досліджу була вище середнього рівня (4,7 балів).

Структурні елементи врожаю пшениці озимої сорту Тітона за різних строків сівби та її біологічна урожайність наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 Біологічна урожайність озимої пшениці за структурними елементами врожаю

Строк сівби	Кількість рослин на 1м ² перед збиранням	Продуктивна кущис-тість, шт	Довжина колоса, см	Кількість зерен в колосі, шт.	Маса 1000 зерен,г	Біологічна урожайність, т/га
10.09	410	1,0	9	20	42,7	4,0
25.09	427	1,0	10	23	43,0	4,1
10.10	385	1,0	10	19	34,5	3,6
НР	23,6	—	1,9	2,4	1,8	2,6

Дослідами встановлено, що краща загальна продуктивність стеблостою формується за умов середнього строку сівби (25.09). Так, у цьому варіанті кількість рослин на 1 м² на 4 – 11 % була більшою, порівняно з іншими варіантами дослідів. Це пов'язано з кращими погодними умовами при проростанні насіння, до того ж рослини знаходилися у оптимальній фазі кушення під час виходу у зиму.

За продуктивною кущистістю варіанти дослідів між собою не різнилися. Але при формуванні врожаю було відмічено збільшення на 15 – 21 % кількості зерен в колосі у варіанті з сівбою пшениці озимої 25.09, порівняно з іншими строками сівби. У цього ж варіанту зерна були більш ваговитими, особливо якщо порівнювати з варіантом дослідів з пізнім строком сівби де маса 1000 зерен була нижчою майже до 25 %.

В цілому у варіанті, що висівався 25.09 біологічна врожайність зросла за варіант з пізнім строком сівби на 0,5 т/га.

Проведений аналіз господарсько-біологічних особливостей сорту пшениці озимої Тітона за умов різних строків сівби на чорноземах південних малогумусових зони нестійкого зволоження Південного Степу України дозволив зробити наступні висновки:

1. Досліджуваний сорт пшениці озимої Тітона за умов різних строків сівби показав високу зимостійкість. Показник зимостійкості сортів за роки досліджень всіх варіантів дослідів становив 4,7 бали, а тому зазначений сорт з успіхом може вирощуватись за богарних умов зони Південного Степу України.

2. Загальна продуктивність стеблостою краще формувалася за умов середнього строку сівби (25.09). Так, у цьому варіанті кількість рослин на 1 м² на 4 – 11 % була більшою, порівняно з іншими варіантами дослідів. Це пов'язано з кращими погодними умовами при проростанні насіння, до того ж рослини знаходилися у оптимальній фазі кушення під час виходу у зиму.

3. При формуванні врожаю відмічено збільшення на 15 – 21 % кількості зерен в колосі у варіанті з сівбою пшениці озимої 25.09, порівняно з іншими строками сівби. У цього ж варіанту зерна були більш ваговитими, особливо при порівнянні з варіантом дослідів з пізнім строком сівби, де маса 1000 зерен була нижчою майже на 25 %.

В цілому у варіанті, що висівався 25.09 біологічна врожайність зросла за варіант з пізнім строком сівби на 0,5 т/га.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко В. И. Технология выращивания озимой пшеницы в Степи. Киев: Урожай, 1985. 271 с.
2. Васюков П. П., Сохт К. А., Щербина П. А. Новые технологические решения при возделывании озимых зерновых культур. *Земледелие*. 2003. № 3. С. 7.
3. Гарус Н. И., Забазный П. А., Ковтун И. И. Перезимовка и продуктивность озимых хлебов. Москва: Колос, 1970. 238 с.
4. Основи наукових досліджень в агрономії: підручник / В. О. Єщенко, П. Г. Копитко, В. П. Опришко, П. В. Костогриз; за ред. В. О. Єщенко. Київ: Дія, 2005. 288 с.
5. Лихочвор В. В. Технології вирощування сільськогосподарських культур. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 808 с.
6. Черенков А. В. Технології вирощування озимої пшениці в зв'язку зі змінами погодних умов у Степу України. *Хранение и переработка зерна*. 2010. № 6. С. 36-38.

Наукові керівники: *Покотцева Любов Анатоліївна, к.с.-г.н., доцент, кафедра рослинництва та садівництва імені професора В.В. Калитки, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного.*

Зоря Михайло Віталійович, к.т.н., доцент, кафедра Цивільної безпеки, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного.